

BIULETYN POGRANICZA

Mail nieczytelny?

[Zobacz w przeglądarce.](#)

PAŹDZIERNIK 2018

WOJCIECH SZROEDER

LAUREATEM NAGRODY MARSZAŁKA

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

W czwartek, 11 października w Operze i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku Wojciech Szroeder został wyróżniony za całokształt działań animacyjnych i edukacyjnych, w tym za stworzenie w 1996 roku Orkiestry Klezmerskiej Teatru Sejneńskiego, którą nieprzerwanie od tego czasu prowadzi, wychowując coraz to nowe pokolenia muzyków.

Jego kandydaturę zgłosili rodzice wychowanków Orkiestry Klezmerskiej: "Jako rodzice uważamy, że ogromny wkład pracy w edukację muzyczną dzieci i młodzieży pana Wojciecha Szroedera, odważnego lidera zmian kulturowych, który inspiruje tworzenie trwałych alternatyw społecznych, otwartych na wizję integracji europejskiej" – napisali w uzasadnieniu swojego wniosku.

Oprócz Wojciecha Szroedera nagrodą Marszałka Województwa Podlaskiego w dziedzinie kultury uhonorowanych zostało pięć wybitnych osobistości świata kultury i życia społecznego: choreograf i pedagog - Stanisław Dąbrowski; dziennikarz, historyk, filmowiec - Tomasz Wiśniewski; badacz wielokulturowości - profesor Jerzy Nikitorowicz; artystka ludowa z Lipska - Stanisława Skowysz-Mucha oraz dziennikarz Szymon Hołownia.

ZOSTAŃ WSPÓŁWYDAWCĄ, PŁYTY ORKIESTRY KLEZMERSKIEJ!

TRWA ZBIÓRKA NA PORTALU [POLAK POTRAFI.](#)

MICHAŁ MONIUSZKO O ZBIÓRCE:

"Dwupłyty album będzie zawierał autorską muzykę Orkiestry i utwory zarejestrowane wspólnie ze znakomitościami sceny nowej muzyki żydowskiej w Polsce i zagranicą. To podsumowanie naszej przyjaźni i współpracy muzycznej z Davidem Krakauerem, Frankiem Londonem, Michaelem Alpertem, Raphaellem Rogińskim i Mikołajem Trzaską. Płyta już została zarejestrowana, materiał jest gotowy do tłoczenia.

Chcemy żeby płyta miała niepowtarzalny kształt i format, dlatego też przykładamy do tego wielką wagę. Całodzienny plener fotograficzny w kwitnących sadach to dzieło Pawła Grzesia, a graficznie płytę opracował Jerzy Osiennik, który z tej racji, że sam jest muzykiem, znakomicie czuje co nam w duszy gra! Ta zbiórka to odpowiedź na Wasze sugestie, aby zebrać wszystkich tych, którzy podążają wraz z nami w świecie naszej muzyki i aby wspólnie zostać wydawcami. Mamy nadzieję, że będzie to wyjątkowe i szczególne doświadczenie tworzenia czegoś razem i dla Was, i dla nas!"

O ORKIESTRZE KLEZMERSKIEJ

Orkiestra Klezmerska Teatru Sejneńskiego – wielopokoleniowy program muzyczny prowadzony od ponad dwudziestu lat w sejneńskim „Pograniczu”. Zespół rozpoczął pracę od realizacji spektaklu „Dybuk”. Po dziś dzień elementem niezbędnym w pracy muzycznej w Sejnach są głębokie studia dotyczące wielokulturowego dziedzictwa miejsca. Muzyka klezmerska jest obecna w Sejnach w Białej Synagodze niemalże na co dzień. Letnie koncerty gromadzą szeroką publiczność i wrosły już w krajobraz sejneńskich wydarzeń kulturalnych. Orkiestra Klezmerska dla młodych z Sejn jest doświadczeniem, które czasem prowadzi dalej i wpływa na wybory oraz staje się ścieżką życia. Dzisiaj sejneńscy muzycy grają w najciekawszych formacjach i tworzą własne inicjatywy muzyczne. Spotkania z Mikołajem Trzaską i Raphaelem Rogińskim, wybitnymi muzykami poszukującymi inspiracji w muzyce żydowskiej, którzy w ciągu ostatnich lat odwiedzali „Sejneńską Spółdzielnię Jazzową” (kolejny długofalowy program prowadzony przez sejneńskich muzyków) zaowocowały nowym brzmieniem muzyki żydowskiej w Sejnach. Zespół pracuje w dawnej jeshiwie, koncertuje w sejneńskiej Białej Synagodze. Liderem programu od początku jest Wojciech Szroeder.

MIKOŁAJ TRZASKA O ZBIÓRCIE

KRZYSZTOF CZYŻEWSKI O ORKIESTRZE:

Kompozytorom i muzykom przybywającym do Sejnu i Krasnogrudy Orkiestra proponuje twórczą współpracę wybiegającą poza możliwości oferowane im przez profesjonalne orkiestry, filharmonie czy międzynarodowe festiwale. Mogą tu pracować dzień i noc w innym rytmie, w szczególnej, rezonującej pamięcią i ekologią środowiska przestrzeni, w której cisza ma zupełnie inne brzmienie niż w sterylnych warunkach sal koncertowych. Mają tutaj za partnerów muzyków oddanych całym sercem wspólnej pracy, a przy tym wolnych od rutyny i standardowego brzmienia.

Również dla ich artystycznych poszukiwań może to się okazać czymś istotnym, otwierającym nowe perspektywy. Choćby dłużej i inaczej trzeba było z nimi pracować, efekt końcowy ma szansę być bardziej innowacyjny i duchowo głębszy niż gdzie indziej. Powstająca tu muzyka nosi piętno czasu, światła, tellurycznych energii, miejsca i osobliwości samej Orkiestry. W ten sposób tworzy się trochę inną sztukę. Wielu muzyków słyszy to inne brzmienie.

David Krakauer nie współpracuje z Orkiestrą tylko dlatego, że przywiodła go do niej misja pracy pedagogicznej, co oczywiście też jest ważne, bo w istocie stał się mistrzem i nauczycielem dla wielu muzyków sejneńskich. Przede wszystkim jednak jako muzyk - współtwórca Tratwy Muzykantów pomiędzy Nowym Jorkiem a Sejnami albo Misterium Mostu w Krasnogrudzie, dla którego razem z Kathleen Tagg skomponowali w ubiegłym roku utwór "The Keepers of Flame / Strażnicy ognia" bierze udział w wyjątkowej przygodzie artystycznej, nie do powtórzenia w stricte profesjonalnych warunkach. W Sejnach, małym miasteczku pogranicza, dawnym sztetlu, w cudem ocalałej synagodze rozbrzmiewa muzyka klezmerska grana przez potomków dawnych sąsiadów, przez stulecia powiązanych losem współistnienia z Żydami. Ta muzyka od zawsze była z ducha pogranicza, grana przecież nie tylko na żydowskich weselach, będące stopem wielu tradycji muzycznych tej wielokulturowej krainy. I może właśnie nagość i autentyczność tego prostego faktu konstatającego tworzenie nowej rzeczywistości w tym zakątku Europy na początku XXI stulecia w najbardziej istotny sposób decyduje o niepowtarzalnej muzyce Orkiestry Klezmesrkiej Teatru Sejneńskiego, przesnutej etosem dialogu, trenem Zagłady i głodem poszukiwania nowego brzmienia.

Z SEJNEŃSKIEGO KUFRA. TKANINA PODBIERANA NOWY PROGRAM TKACKI W POGRANICZU

„Z sejneńskiego kufra. Tkanina podbierana” to nowy program Pracowni Tkania, realizowany od maja do listopada br. Jego istotą jest ocalenie tradycji tkaniny podbieranej, głęboko związanej z kulturą Podlasia.

W tym celu koordynatorka i pomysłodawczynie programu Urszula Wasilewska, która od lat prowadzi autorską Pracownię Tkania w Pograniczu, zaprosiła do udziału artystkę ludową i mistrzynię tkania Irenę Ignaciuk, zrzeszoną w Stowarzyszenia Twórców Ludowych. Pani Irena tajników tkania wielonielnicowego nauczyła się od swojej mamy i od lat dzieli się swoją wiedzą podczas specjalnych warsztatów.

Wielopokoleniowa grupa biorąca udział w warsztatach wyłoniona została spośród uczestników Pracowni Tkania. Są wśród nich dorośli i dzieci w wieku szkolnym, które - jak mówi Urszula Wasilewska - pracują z takim zaangażowaniem, że aż miło popatrzeć. Podczas warsztatów tkają na starych, tradycyjnych, zabytkowych krosnach ludowych. Używają do tego celu specjalnie zakupionych na Litwie nici, są wśród nich wełny oraz nici lniane i bawełniane.

Po przygotowaniu teoretycznym wokół tradycji tkaniny na Podlasiu i Sejneńszczyźnie, uczestnicy projektu odwiedzili trzy miejsca związane z techniką pereborów, wokół której skupione są warsztaty praktyczne. Jedno z tych spotkań miało miejsce w Puńsku - w Muzeum Rękodzielniczym stworzonym przez etnografkę Aldonę Wojciechowską. Następnie pod okiem Ireny Ignaciuk rozpoczęli pracę na krosnach. Jak zanotowała w swoim dzienniku Urszula Wasilewska: "Krosno jest bardzo wrażliwym warsztatem, gdzie wszystko się liczy. Ważne jest pełne skupienie, by wybieranie wzorów dwukolorowej tkaniny to matematyczne działanie. Żadnej nicelnicy, następnie wyznaczonego miejsca na płosze, nici osnowy nie można pominąć, ponieważ każdy błąd będzie widoczny po utkaniu".

Program zwieńczy pokaz prac utkanych przez uczestników, podczas którego odbędzie się również prezentacja powstającego podczas projektu filmu. Wydarzenie to planowane jest na koniec listopada. Projekt otrzymał dotację od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w priorytecie Kultura Ludowa, którym zarządza Departament Narodowych Instytucji Kultury i realizowany jest w partnerstwie pomiędzy Fundacją Pogranicze a Ośrodkiem "Pogranicze-sztuk, kultur, narodów".

OGÓLNOPOLSKA GIEŁDA POMYSŁÓW

animacja + świętowanie

17-19.10.18, BIAŁYSTOK

organizator:

współorganizator lokalny:

współorganizator regionalny:

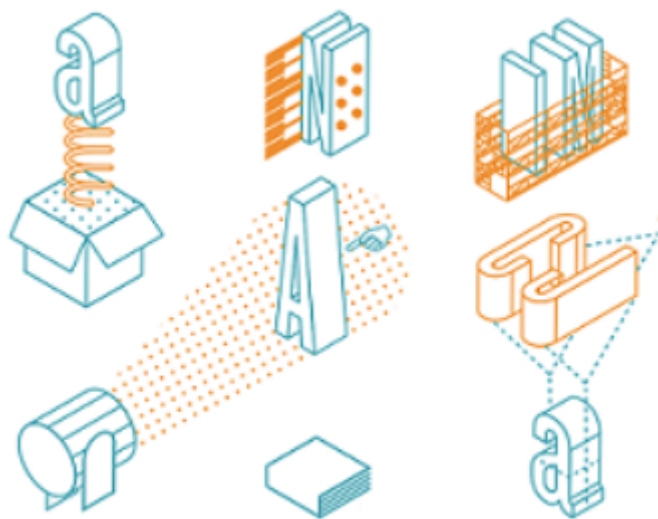
Ogólnopolska
Giełda
Projektów

Ogólnopolska Giełda Projektów to coroczne wydarzenie Narodowego Centrum Kultury, skierowane do wszystkich aktywnych przedstawicieli sektora kultury. Głównym celem Giełdy jest umożliwienie wymiany doświadczeń lokalnych liderów kultury związanych z realizowanymi projektami kulturalnymi, aktywizującymi społeczności lokalne w całej Polsce. Wydarzenie odbywa się co roku pod innym hasłem przewodnim. Kluczowym punktem programu jest prezentacja dwudziestu dobrych praktyk wybranych przez niezależny zespół merytoryczny. Dzięki licznym warsztatom, wizytom studyjnym i programowi towarzyszącemu spotkanie ma również wymiar edukacyjny.

17 października w ramach wyjazdu studyjnego uczestnicy projektu odwiedzili Sejny i Krasnogrudę. W Białej Synagodze wysłuchali wyprawienia Krzysztofa Czyżewskiego poświęconego "Sejneńskiej Agorze", po czym zostali podzieleni na dwie grupy. Pierwsza z nich spotkała się z Małgorzatą Sporek-Czyżewską, która opowiedziała o budowaniu wspólnoty wokół dworu oraz pracy nad pamięcią miejsca. Uczestnicy zwiedzili pracownie artystyczne oraz wystawę "Miłosz | Szukanie Ojczyzny". Uczestniczyli też w warsztatach "Silva rerum - Biblia domowa" tworzeniu kronik rodzinnych z wykorzystaniem fotografii, zapisów wspomnień, domowych pamiątek.

Druga grupa w sejneńskiej Białej Synagodze wzięła udział w warsztatach poświęconych "Filmowej Kolekcji Opowieści Pogranicza"- opowieści o wielokulturowych, sąsiedzkich tradycjach Sejneńszczyzny prowadzonych przez Bożenę Szroeder oraz w zajęciach plastycznych Wiesława Szumińskiego "Kronika świąt rodzinnych", podczas których wykonała strony/okładki książeczki odnotowującej ważne uroczystości rodzinne. Na zakończenie obie grupy ponownie spotkały się w Białej Synagodze, gdzie wspólnie obejrzały spektakl „Kroniki sejneńskie”.

LETNIA SZKOŁA POGRANICZA.
MAŁE CENTRUM ŚWIATA OD IDEI DO
DZIAŁANIA

Szkoła Letnia dla studentów Instytutu Kultury Polskiej UW odbyła się w Krasnogrudzie i Sejnach. 27-30 września br. Została przygotowana dzięki współpracy specjalizacji "Animacja kultury", Instytutu Kultury Polskiej UW oraz Ośrodka Pogranicze. Była poświęcona miejscu sztuki i partycypacji w środowisku pogranicznym, zróżnicowanym etnicznie i kulturowo. Program stażu objął spotkania, warsztaty, koncerty oraz prezentację "Kronik sejneńskich".

RAPHAEL ROGIŃSKI

W SPÓŁDZIELNI JAZZOWEJ

W Sejneńskiej Spółdzielni Jazzowej odbędzie się koncert solowy Raphaela Rogińskiego, mistrza Sejneńskiej Spółdzielni, który cyklicznie i regularnie współtworzy nową muzykę z Orkiestrą Klezmerską Teatru Sejneńskiego. Raphael Rogiński jest twórcą osobnego języka brzmienia gitary, rozpoznawalnego w każdym przypadku. W Sejnach zabrzmia najnowsze kompozycje i znakomite, rewolucyjne interpretacje Bacha, Purcella i Coltrane'a. Koncert odbędzie się w piątek, 19 października, o godzinie 20.00. Wstęp wolny!

KSIĄŻKI Z OFICYNY POGRANICZE

ANDRZEJ JAGODZIŃSKI Z NAGRODĄ BURIANA

Pod koniec września w czeskim Ołomuńcu ogłoszono laureatów trzeciej edycji poetyckiej Nagrody Václava Buriana. Co roku przyznawane są dwa oddzielne wyróżnienia: jedno dla poety lub poetki z Czech, ze Słowacji, z Polski lub obszaru niemieckojęzycznego, drugie za działalność na rzecz dialogu środkowoeuropejskiego.

W tym roku po raz pierwszy przyznano nagrodę dwóm autorom: Jarosławowi Mikołajewskiemu i Michałowi Habajowi. Nagrodę specjalną za wkład w dziedzinie kultury w dialog środkowoeuropejski otrzymał Andrzej Jagodziński, o którym Leszek Engelking napisał w laudacji: „Jagodziński to jakby idealny model laureata nagrody za wkład do dialogu środkowoeuropejskiego, zwłaszcza w dziedzinie kultury, niemal chodzący wzorzec z Sevres czy może raczej z Pragi lub Bratysławy”. Nagrodę Václava Buriana powołano, by uczcić pamięć zmarłego w 2014 roku w wieku 55 lat czeskiego poety, wydawcy, polonisty, dziennikarza, tłumacza i promotora literatury polskiej w Czechach, wielkiego przyjaciela polskiej kultury.

ANDRZEJ JAGODZIŃSKI W RADIU DLA CIEBIE

Rozmowa Teresy Drozdy z Andrzejem Jagodzińskim o książce Josefa Škvoreckiego "Wszyscy ci wspaniali chłopcy i dziewczyny" wydanej nakładem Oficyny Pogranicza. Polskie Radio RDC.

Andrzej Jagodziński tak pisał o książce: "Wszyscy ci wspaniali... to bardzo porządna historia czeskiego kina (w okresie międzywojennym i w latach sześćdziesiątych jednego z najważniejszych na świecie), a zarazem świetna literatura - jak to u Škvoreckiego - pełna pysznych anegdot, zakulisowych historyjek i ploteczek, pikantnego humoru, nostalgii, ironii i autoironii. Zazdroszczę tym, którzy będą tę książkę czytać po raz pierwszy."

SPOTKANIA AUTORSKIE

KRZYSZTOF CZYŻEWSKI W BIAŁYMSTOKU

Krzysztof Czyżewski był gościem 9 już edycji Festiwalu Literackiego "Zebrane", odbywającego się w Białymstoku. Rozmowę poprowadził Andrzej Bajguz.

O spotkaniu: "Do tej pory spotykaliśmy się wieczorami, tym razem zapraszamy Was w niedzielę o 11 rano na spotkanie z Krzysztofem Czyżewskim. To dobra pora na kawę i coś słodkiego, a także na rozmowę o Pograniczu, o którym nasz Gość pisał jako o "przestrzeni wspólnego życia różnych ludzi, w której granice przebiegają wewnątrz wspólnoty".

LUBLINIE

Redakcja czasopisma Kultura Enter, Warsztaty Kultury w Lublinie, Centrum Spotkania Kultur i Teren Otwarty zapraszają na spotkanie z Krzysztofem Czyżewskim, które odbędzie się 21 października o godzinie 17.00 w Centrum Spotkań Kultur w Lublinie.

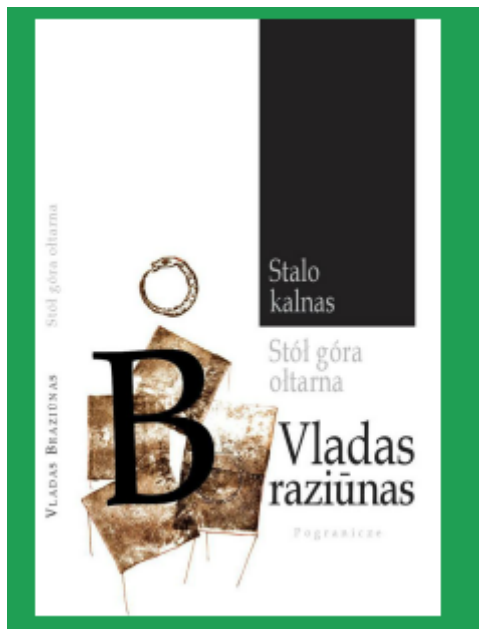
Podczas wieczoru, zatytułowanego "Poeta w małym centrum świata" rozmowa toczyć się będzie wokół poezji, fotografii oraz pracy współczesnych animatorów kultury. To będzie doskonała okazja do zaprezentowania ostatnich dwóch książek autorstwa Krzysztofa Czyżewskiego, wydanych nakładem Oficyny Pogranicza: "Żegaryszki" (poezja/fotografia) oraz "Małe centrum świata. Zapiski praktyka idei" (esej). Spotkanie poprowadzą Aleksandra Zińczuk – redaktor naczelna Kultury Enter i dr Łukasz Marcińczak – eseista, filozof.

O NOWEJ KSIĄŻCE KRZYSZTOFA CZYŻEWSKIEGO

„Żegaryszki” to, rozpisana na cztery pory roku konstelacja 78 epifanii poetyckich dialogujących z fotograficznym obrazem. Jej topografia obejmuje łąki, uroczyska, ustronia zwierząt i ostoje ludzi, ścieżki i jeziora pomiędzy wioskami Żegary, Kranogruda i Dusznica na polsko-litewskim pograniczu. Książka nawiązuje do starojapońskiej tradycji haiga, zestrzajającej haiku, czyli możliwie najkrótszy wiersz z obrazem. Łączy szarosiwiel całości z amarantową wyklejką. Papier Munken Print White 115 gram, o spulchnieniu 1.5, został zszyty czerwoną nitką i zadrukowany w Cud Druku w Rudzie Śląskiej pod okiem grafika i typografa Romana Kaczmarczyka.

VLADAS BRAZIŪNAS W KRAKOWIE

W sobotę 6 października w Krakowie odbyło się spotkanie z Vladasem Braziūnasem, litewskim poetą i tłumaczem, laureatem litewskiej Nagrody Narodowej oraz tłumaczką jego wierszy Agnieszką Rembiałkowską. W czerwcu 2018 nakładem Oficyny Pogranicza ukazał się tom wierszy poety, zatytułowany "Stół góra ołtarna" (lit. "Stalo kalnas"). Spotkanie otworzył prezes Stowarzyszenia Pisarzy Polskich w Krakowie Michał Zabłocki.

W niedzielę, 16 września na Litwie w Mereczu odbyło się zaś spotkanie towarzyszące sejmikowi literackiemu - Vladas Braziūnas i jego tłumaczka Agnieszka Rembiałkowska uczestniczyli w prezentacji polsko-litewskiego tomiku wierszy "Stół góra ołtarna", która ukazał się niedawno nakładem Oficyny Pogranicza.
fot. V. Braziūnas i W. Szumiński

O KSIĄŻCE "STÓŁ, GÓRA OŁTARNA"

LESZEK SZARUGA W KRASNOGRUDZIE

POGRANICZE zaprasza:

A portrait of Leszek Szaruga, an elderly man with glasses, looking slightly to the right. The background is a textured, reddish-brown color with two dark, diagonal lines that resemble scratches or cuts.

Spotkanie z **LESZKIEM SZARUGĄ** z cyklu
1918/2018 - WOLNOŚĆ/SOLIDARNOŚĆ

w kontekście literatury, jego esejów i poezji

W wieczorze weźmie udział wydawca ANNA MATYSIAK oficyna
CONVIVO

Rozmowę prowadzi Krzysztof Czyżewski

27 października (sobota) 2018 roku, godz.18.00

Kawiarnia literacka Piosenka o porcelanie, Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie

MICHAEL STEINLAUF W KRASNOGRUDZIE

Podczas tegorocznego lata w Pograniczu w Kawiarni Piosenka o Porcelanie profesor Michael Steinaluf spotkał się z gośćmi. To urodzony we Francji, mieszkający w Stanach potomek ocalałych z Zagłady polskich Żydów. Wykładowca i profesor nadzwyczajny historii w Gratz Collage. Doktorat z judaistyki otrzymał na Uniwersytecie Brandeis. Wykłada i pisze o stosunkach polsko – żydowskich i kulturze żydowskiej w Europie Wschodniej. Mówi płynnie po polsku i w jidysz.

Tak mówił o 1968 roku: „Każe nowe pokolenie spoglądając na świat, widzi dookoła mury. Naturalnym odruchem, gdy stają twarzą w twarz z murem, jest przeć do przodu. W normalnych czasach człowiek dość szybko zdaje sobie sprawę z fakty, że mury dookoła niego są silniejsze, idzie na kompromis, wybiera odpowiedzialną dorosłość, karierę, rodzinę. Ale my wszyscy parliśmy na mury, które nagle ustąpiły. I jeszcze coś więcej. W dokumentalnym filmie „Don’t look back” gość biegnie z mikrofonem, zadając pytania: „Jakie macie rozwiązania? Co to wszystko znaczy?”, a my nie wiedzieliśmy, co mu odpowiedzieć. Nie byliśmy przywódcami, nie byliśmy kimkolwiek. Byliśmy młodzieżą. Nie powinniśmy posiadać tego rodzaju mocy, a nagle ją posiadliśmy. Podano nam piłkę i musieliśmy z nią biec do przodu”.

Ośrodek "Pogranicze - sztuk, kultur, narodów"

ul. Piłsudskiego 37, 16-500 Sejny

centrum@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 516 27 65

Fundacja Pogranicze

Międzynarodowe Centrum Dialogu

Krasnogruda 14, 16-500 Sejny

krasnogruda@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 565 03 69

Kontakt z redakcją newslettera: newsletter@pogranicze.sejny.pl

Mamy nadzieję, że lubisz nasze newslettery. Jeśli nie, [możesz się wypisać.](#)